NAMANGAN DAVLAT UNIVERSITETI
ILMIY AXBOROTNOMASI, [2025-2]
ISSN:2181-1458
ISSN:2181-0427

09.00.00-FALSAFA
journal.namdu.uz
PHILOSOPHICAL

Axmedova Iroda Shoxitbekovna
O‘zbekiston Respublikasi Din ishlari bo‘yicha qo‘mita bo‘lim boshlig‘i
Andijon davlat pedagogika instituti tadqiqotchisi, falsafa fanlari bo‘yicha falsafa doktori, (PhD)
E-mail: axmedovaaa0577@gmail.com

SHAXSNI QAYTA IJTIMOIYLASHTIRISHDA OILA, MEHNAT VA JAMOAVIY ALOQALARNING AHAMIYATI

Annotatsiya. *Maqolada shaxsni qayta ijtimoiylashtirishning ijtimoiy-falsafiy jihatlari, uning oila, ta’lim, mehnat va jamoa bilan munosabatlarini tiklashdagi ahamiyati yoritilgan. Ijtimoiy moslashuv jarayonida insonning shaxsiy ehtiyojlari, huquqlari va hayotiy imkoniyatlarini hisobga olish masalalariga e’tibor qaratilgan. Oilaviy munosabatlarni mustahkamlash, kasbiy ko‘nikmalarni rivojlantirish, bandlikni ta’minlash, mahalla va jamoa bilan aloqalarni yaxshilash hamda psixologik qo‘llab-quvvatlashning o‘zaro bog‘liqligi ochib berilgan. Shuningdek, qayta ijtimoiylashtirishning bosqichlari, shaxsning jamiyatga moslashuviga ta’sir etuvchi omillar va erishilgan ijobiy o‘zgarishlarni mustahkamlash masalalari ko‘rib chiqilgan.*

Kalit so‘zlar: *qayta ijtimoiylashtirish, reintegratsiya, ijtimoiy aloqa, oila, mahalla, mehnat, ta’lim, ijtimoiy ishonch, stigma, shaxs qadr-qimmati, moslashuv, ijtimoiy qo‘llab-quvvatlash.*

Ахмедова Ирода Шохитбековна
Заведующий отделом Комитета Республики Узбекистан по религиозным делам
Исследователь Андижанского государственного педагогического института, доктор философии (PhD)

РОЛЬ СЕМЬИ, ТРУДА И КОЛЛЕКТИВНЫХ СВЯЗЕЙ В РЕСОЦИАЛИЗАЦИИ ЛИЧНОСТИ

Аннотация. *В статье рассматриваются социофилософские аспекты ресоциализации личности, её роль в восстановлении отношений с семьёй, образованием, трудом и обществом. В процессе социальной адаптации уделяется внимание вопросам учета индивидуальных потребностей, прав и жизненных возможностей личности. Выявляется взаимозависимость укрепления семейных отношений, развития профессиональных навыков, обеспечения трудоустройства, улучшения отношений с районом и обществом, а также психологической поддержки. Также рассматриваются этапы ресоциализации, факторы, влияющие на адаптацию индивида к обществу, и укрепление достигнутых положительных изменений.*

Ключевые слова: *ресоциализация, реинтеграция, социальная связь, семья, район, работа, образование, социальное доверие, стигма, индивидуальное достоинство, адаптация, социальная поддержка.*

Axmedova Iroda Shoxitbekovna
Head of the Department of the Committee of the Republic of Uzbekistan on Religious Affairs
Researcher of Andijan State Pedagogical Institute, Doctor of Philosophy (PhD)

THE ROLE OF FAMILY, LABOR AND COLLECTIVE TIES IN THE RE-SOCIALIZATION OF THE INDIVIDUAL

Annotation. *The article covers the socio-philosophical aspects of resocialization of the individual, its importance in restoring relationships with the family, education, work and community. In the process of social adaptation, attention is paid to the issues of taking into account the individual needs, rights and life opportunities of the individual. The interdependence of strengthening family relationships, developing professional skills, ensuring employment, improving relations with the neighborhood and the community, and psychological support is revealed. The stages of resocialization, factors influencing the individual’s adaptation to society, and strengthening the positive changes achieved are also considered.*

Keywords: *resocialization, reintegration, social connection, family, neighborhood, work, education, social trust, stigma, individual dignity, adaptation, social support.*

KIRISH

Insonning jamiyatdagi o‘rni uning oilasi, mehnat jamoasi va atrofidagi kishilar bilan munosabatlarida namoyon bo‘ladi. Bu munosabatlar orqali shaxs ijtimoiy tajriba orttiradi, o‘z imkoniyatlarini anglaydi va jamiyat hayotida ishtirok etadi. Biroq turli hayotiy qiyinchiliklar,

oilaviy nizolar, ishsizlik yoki ijtimoiy muhitdan ajralib qolish natijasida ushbu aloqalar zaiflashishi mumkin. Bunday sharoitda insonning jamiyatga moslashuvi nafaqat uning shaxsiy intilishlariga, balki atrofidagi muhit va mavjud ijtimoiy imkoniyatlarga ham bog‘liq bo‘ladi.

Qayta ijtimoiylashtirish shaxsning jamiyat bilan zaiflashgan aloqalarini tiklash, uning ijtimoiy faolligini oshirish va mustaqil hayot kechirishi uchun zarur sharoitlarni yaratish bilan bog‘liq jarayondir. Bunda oilaviy munosabatlarni yaxshilash, ta’lim va kasb-hunarga yo‘naltirish, bandlikka ko‘maklashish hamda psixologik va ijtimoiy qo‘llab-quvvatlash muhim o‘rin tutadi. Har bir insonning hayotiy sharoiti va ehtiyojlari turlicha bo‘lgani sababli qayta ijtimoiylashtirishda individual yondashuv zarur. Ayniqsa, shaxsning o‘z imkoniyatlariga bo‘lgan ishonchini mustahkamlash, jamiyatda munosib o‘rin egallashi va ijtimoiy munosabatlarda faol ishtirok etishiga ko‘maklashish ushbu jarayonning muhim jihatlaridan hisoblanadi.

ASOSIY QISM

Ijtimoiylashtirish ko‘pincha insonning jamiyat qoidalarini o‘zlashtirishi sifatida tushuntiriladi. Ammo uning mazmuni bundan kengroq. Inson boshqalar bilan yashash, kelishish, o‘z manfaatini ifodalash va mas’uliyat olishni ham o‘rganadi. Qayta ijtimoiylashtirish esa uzilgan yoki zaiflashgan munosabatlarni qayta tiklashga doir jarayondir. Bu yerda shaxs tayyor qoidalarning oddiy qabul qiluvchisi emas. U o‘z hayotidagi o‘zgarishlarda faol ishtirok etishi kerak.

Jorj Herbert Midning “Mind, Self, and Society” (“Ong, o‘zlik va jamiyat”) asarida shaxsning o‘zini anglashida ijtimoiy munosabatlarning o‘rni ochib beriladi [1]. Inson boshqalarning munosabatini hisobga oladi va shu jarayonda o‘ziga ham baho beradi. Agar atrofdagilar uni faqat oldingi xatosi yoki salbiy yorlig‘i bilan eslasa, yangi ijtimoiy rolni egallashi qiyinlashadi. Shu sababli reintegratsiya insonning o‘zgarishiga imkon beradigan muhitni ham talab qiladi.

Charlz Horton Kuli “Human Nature and the Social Order” (“Inson tabiati va ijtimoiy tartib”) asarida o‘zlikni anglash bilan boshqalarning biz haqimizdagi tasavvurlari o‘rtasidagi bog‘liqlikni izohlaydi [2]. Oila yoki jamoaning insonni tinglashi, uning mehnatini ko‘rishi va yangi harakatlarini tan olishi muhim. Faqat kamchiliklarni eslatib turish esa shaxsning jamoaga qo‘shilish istagini susaytirishi mumkin.

Bu jihatdan qayta ijtimoiylashtirish ikki tomonlama vazifadir. Bir tomondan, inson o‘z xatti-harakati uchun javobgarlikni anglaydi. Ikkinchi tomondan, jamiyat unga qonuniy faoliyat, munosib muomala va yangi imkoniyatlardan foydalanish yo‘lini ochadi. Faqat birinchi tomonni talab qilish moslashuvning ijtimoiy mazmunini toraytiradi.

Oila shaxsning eng yaqin ijtimoiy muhitidir. Unda qo‘llab-quvvatlash ham, kelishmovchilik ham uchrashi mumkin. Qayta ijtimoiylashtirishda oilani avtomatik ravishda muammoning sababi yoki tayyor yechimi deb qabul qilish to‘g‘ri emas. Har bir oiladagi munosabat, xavfsizlik, iqtisodiy sharoit va a’zolarning o‘zaro ishonchi alohida o‘rganilishi kerak. Uri Bronfenbrennerning “The Ecology of Human Development” (“Inson rivojlanishining ekologiyasi”) asarida inson hayoti o‘zaro bog‘langan muhitlar doirasida ko‘rib chiqiladi [3]. Oiladagi o‘zgarish ish, ta’lim va boshqa munosabatlarga ham ta’sir qilishi mumkin. Masalan, yaqinlarning qo‘llab-quvvatlashi ish qidirishga yordam beradi. Aksincha, uyda davom etayotgan nizo o‘qish yoki mehnatga e’tiborni kamaytirishi mumkin.

Oilaga yordam berishda faqat nasihat bilan cheklanmaslik kerak. Muammoni birgalikda aniqlash, vazifalarni kelishish, o‘zaro hurmat chegaralarini belgilash va zarur mutaxassisga murojaat qilish amaliy ahamiyatga ega. Oilaviy maslahatning natijasi hamma bir xil fikrlay boshlaganida emas, balki nizolarni tahdidsiz muhokama qilish imkoniyati kengayganida namoyon bo‘ladi. Shaxsning oila a’zosi sifatidagi o‘rni faqat unga qo‘yiladigan talablar bilan belgilanmaydi. U ham yordam berishi, qaror qabul qilishda qatnashishi va yaqinlariga mas’uliyat bilan munosabatda bo‘lishi mumkin. O‘zaro munosabat tiklanganda oilaviy qo‘llab-quvvatlash bir tomonlama nazoratdan ko‘ra barqarorroq mazmun kasb etadi.

Qayta ijtimoiylashtirishda ta’limning vazifasi faqat yetishmayotgan bilimni to‘ldirish emas. U insonning yangi imkoniyatlarni ko‘rishi va o‘z oldiga maqsad qo‘yishiga yordam beradi. Savodxonlik, kasbiy tayyorgarlik, raqamli ko‘nikma va huquqiy bilim turli hayotiy vaziyatlarda kerak bo‘ladi. Ta’limni shaxsning yoshi, oldingi tajribasi va qiziqishiga moslash muhim. Jan Lave va Etyen Vengerning “Situated Learning: Legitimate Peripheral Participation” (“Vaziyatga bog‘liq o‘rganish: jamoa faoliyatida bosqichma-bosqich ishtirok”) asarida bilim olish ijtimoiy amaliyot bilan bog‘liq holda tushuntiriladi [4]. Inson kasbni faqat darsda emas, tajribali kishilar bilan birga ishlash jarayonida ham o‘zlashtiradi. Shu bois amaliyot, ustoz-shogird munosabati va mehnat jamoasiga moslashish ta’limning davomi bo‘lishi mumkin.

Kasbiy yo‘nalishni tanlashda insonning xohishi va mahalliy mehnat bozori imkoniyatlari birga ko‘rilishi lozim. Faqat mavjud kursga yuborish ba’zan vaqtni yo‘qotadi. Aksincha, aniq kasb maqsadi, unga mos ta’lim va ishga kirish bo‘yicha yordam shaxsga o‘z mehnati natijasini ko‘rish imkonini beradi. Ta’limda tanqidiy fikrlash ham muhim. Bu biror tayyor fikrni takrorlash emas, ma’lumotning manbasini tekshirish, savol berish va xulosa chiqarishdir. Insonning diniy, siyosiy yoki boshqa qarashlarini bir xil qolipga solish ta’limning maqsadi bo‘la olmaydi. Asosiy mezon - boshqalarning huquqlarini hurmat qilgan holda ongli tanlov qila olish. Mehnat inson uchun daromad manbai bo‘lishi bilan birga, jamiyat

hayotida ishtirok etish yo‘lidir. Ish joyida u yangi tanishlar orttiradi, muayyan vazifani bajaradi va o‘z mehnatining natijasini ko‘radi. Shu sababli bandlikka ko‘maklashish ijtimoiy moslashuvning muhim yo‘nalishidir. Biroq har qanday ishning mavjudligi yetarli emas. Mehnat sharoiti, xavfsizlik va haq to‘lashning adolatli bo‘lishi ham hisobga olinadi.

Amartya Senning “Development as Freedom” (“Taraqqiyot erkinlik sifatida”) asarida rivojlanish insonning real imkoniyatlari kengayishi bilan bog‘lanadi [5]. Shu nuqtadan qaraganda, ishga joylashish faqat statistik natija emas. U insonning o‘z hayoti haqida qaror qabul qilish, oilasini qo‘llab-quvvatlash va kelajagini rejalash imkoniyatini kengaytirishi kerak.

Mark Granovetterning “The Strength of Weak Ties” (“Zaif aloqalarning kuchi”) maqolasida yaqin doiradan tashqaridagi tanishlar yangi axborot va imkoniyatlarga yo‘l ochishi tushuntiriladi [6]. Ish izlayotgan inson uchun faqat oilasi emas, sobiq hamkasblari, ustozlari va mahalliy ish beruvchilar bilan aloqalar ham foydali bo‘lishi mumkin. Demak, ijtimoiy tarmoqni kengaytirish iqtisodiy mustaqillikka ham xizmat qiladi. Moddiy yordam zarur holatlarda muhimdir. Ammo u uzoq muddatli yechimning yagona shakli bo‘lib qolmasligi kerak. Imkon qadar ta’lim, mehnat, salomatlik va ijtimoiy xizmatlar bilan bog‘langan yordam insonning mustaqil hayotini qo‘llab-quvvatlaydi. Bunda ko‘makni biror e’tiqod yoki fikrdan voz kechish sharti bilan bog‘lash mumkin emas.

Jamiyatga moslashuv insonning o‘zini atrofdagi kishilar orasida qanday his qilishiga ham bog‘liq. Mahalla, qo‘shnichilik, kasbiy va ko‘ngilli jamoalar kundalik muloqot uchun imkon yaratadi. Bunday aloqalar qayta shakllanishi uchun vaqt kerak. Insonni tadbirlarga majburan jalb qilish esa tashqi ishtirokni oshirgani bilan, ichki ishonchni kuchaytirmasligi mumkin.

Axel Honnetning “The Struggle for Recognition” (“Tan olinish uchun kurash”) asarida shaxsning ijtimoiy hayotida tan olinish muhim o‘rin tutishi ko‘rsatiladi [7]. Inson faqat yordam oluvchi sifatida emas, jamoaga foyda keltira oladigan a’zo sifatida ham ko‘rilishi lozim. Uning mehnati, qobiliyati va tashabbusi e’tirof etilganda jamoa bilan munosabati mazmunliroq bo‘ladi. Qayta ijtimoiylashtirishda mahalla faollarining vazifasi inson haqida salbiy ma’lumotni tarqatish emas. Ular zarur xizmatlar haqida xabar berishi, oilaviy yoki mehnat masalasida tegishli tashkilot bilan bog‘lashi va ixtiyoriy ishtirok uchun sharoit yaratishi mumkin. Shaxsiy ma’lumotlarni himoya qilish bu jarayonning ajralmas qismidir.

Nensi Freyzerning “Social Justice in the Age of Identity Politics: Redistribution, Recognition, and Participation” (“O‘zlik siyosati davrida ijtimoiy adolat: qayta taqsimlash, tan olish va ishtirok”) ishida ijtimoiy adolat moddiy imkoniyat va hurmat masalalari bilan bog‘liq holda yoritiladi [8]. Qayta ijtimoiylashtirishda ham faqat yaxshi munosabat yoki faqat moddiy yordam yetarli emas. Inson jamoa hayotida teng ishtirok eta olishi uchun ikkala shart ham muhim.

Jamoaning munosabati o‘zgarishi uchun tushuntirish ishlari ham kerak bo‘lishi mumkin. Biroq ular aniq shaxsning hayotini oshkor qilishga emas, kamsitmaslik, huquqiy tenglik va o‘zaro yordam tamoyillariga qaratilishi maqsadga muvofiq. Shunda ijtimoiy moslashuv alohida kishining vazifasidan umumiy mas’uliyatga aylanadi.

Edvin Lemertning “Social Pathology” (“Ijtimoiy patologiya”) asarida ijtimoiy munosabat va yorliqlash xulqni tushunishda muhim omil sifatida ko‘riladi [9]. Insonni birgina holat bilan ta’riflash uning boshqa ijtimoiy rollarini ko‘rmaslikka olib keladi. Masalan, u ota-ona, hunarmand, talaba yoki qo‘shni sifatida ham jamiyat hayotida qatnashadi. Qayta ijtimoiylashtirishda javobgarlikni inkor etish shart emas. Agar qonunbuzarlik sodir etilgan bo‘lsa, uning huquqiy bahosi o‘z o‘rnida qoladi. Ammo qonuniy javobgarlikni bajargan insonning ta’lim, mehnat va ijtimoiy xizmatlardan foydalanish imkoniyatini asossiz cheklash uning kelajakdagi moslashuviga zarar yetkazishi mumkin.

Shu o‘rinda diniy e’tiqod bilan zo‘ravonlikni oqlashni qat’iy farqlash zarur. Insonning ibodat qilishi, diniy bilim olishga qiziqishi yoki boshqalardan farqli fikr bildirishi o‘z-o‘zidan ijtimoiy xavf belgisi emas. Baholash aniq xatti-harakat, qonuniy mezon va shaxsning huquqlariga tayangan holda olib borilishi kerak.

Shaxsiy ma’lumotlar bilan ishlashda ham ehtiyotkorlik zarur. Muayyan xizmat ko‘rsatish uchun kerak bo‘lmagan ma’lumotni yig‘ish yoki uni jamoaga tarqatish ishonchni susaytiradi. Yordamga murojaat qilgan inson o‘z muammosi uning kelajakdagi obro‘siga zarar yetkazmasligiga ishonishi kerak. Ijtimoiy moslashuv jarayonida insonning ruhiy holati e’tibordan chetda qolmasligi lozim. Oilaviy nizo, ishsizlik, uzoq muddatli ajralish yoki jamoaga qaytishdagi qiyinchilik turli kechinmalarni yuzaga keltirishi mumkin. Biroq bunday holatlarning barchasini kasallik deb talqin qilish to‘g‘ri emas. Mutaxassis yordami ehtiyoj va rozilik asosida tashkil etilishi kerak.

Viktor Franklning avvalgi maqolalarda qo‘llanmagan “The Will to Meaning” (“Ma’noga intilish”) asarida insonning hayot mazmunini izlashiga e’tibor qaratiladi [10]. Qayta ijtimoiylashtirishda bu qarash shaxsning kelajak rejalari haqida suhbatlashishga yordam beradi. Faqat nimadan voz kechishi kerakligi emas, balki qanday hayot qurishni istashi ham muhim. Psixologik maslahatning vazifasi insonni tayyor xulosaga majburlash emas. Unda muammoni anglash, his-tuyg‘ularni ifodalash, nizolarni boshqarish va yordam so‘rash ko‘nikmalari rivojlanishi mumkin. Zarur bo‘lsa, tibbiy yoki boshqa maxsus xizmatlarga yo‘naltiriladi. Diniy savollar bo‘lsa,

shaxsning istagiga ko‘ra malakali dinshunos yoki diniy mutaxassis bilan muloqot ham tashkil etilishi mumkin.

Qayta ijtimoiylashtirish jarayonida shaxsning o‘zgarishi bilan birga, uni qabul qilayotgan ijtimoiy muhitning munosabati ham muhim ahamiyatga ega. Inson ta’lim olishi, kasb egallashi yoki oilaviy munosabatlarini yaxshilashga intilishi mumkin. Biroq atrofdagilar tomonidan bildiriladigan ishonchsizlik, kamsitish yoki avvalgi xatolarini muntazam eslatish uning jamiyatga moslashishini qiyinlashtiradi. Shu sababli bu jarayon faqat shaxs bilan olib boriladigan ishlar doirasida qolmasligi kerak. Oila, mahalla, ta’lim muassasalari va mehnat jamoalarida o‘zaro hurmat hamda ijtimoiy qo‘llab-quvvatlash muhitini shakllantirish ham zarur.

Shuningdek, qayta ijtimoiylashtirishning davomiyligi insonning hayotiy ehtiyojlari va erishayotgan natijalariga qarab belgilanishi lozim. Ayrim shaxslar qisqa muddatda mehnat yoki ta’lim faoliyatiga qaytishi mumkin, boshqalarga esa oilaviy munosabatlarni tiklash, kasbiy ko‘nikmalarni egallash yoki psixologik muammolarni hal etish uchun ko‘proq vaqt talab etiladi. Bunda ko‘rsatilayotgan yordam insonni doimiy qaramlikda saqlashga emas, uning mustaqil hayot kechirish imkoniyatlarini kengaytirishga xizmat qilishi kerak. Shaxsning o‘z qarorlarini qabul qilishi, ijtimoiy mas’uliyatni his etishi va jamiyat hayotida faol ishtirok etishi qayta ijtimoiylashtirishning muhim ijtimoiy-falsafiy mezonlari sifatida namoyon bo‘ladi.

XULOSA

Qayta ijtimoiylashtirishning mazmuni shaxsni faqat avvalgi qarashlari orqali baholashdan kengroqdir. Unda insonning oila, ta’lim, mehnat va jamoa bilan aloqalari qayta yo‘lga qo‘yiladi. Bu aloqalar bir-birini to‘ldiradi. Oiladagi ishonch o‘qish yoki ishga qaytishni osonlashtirishi mumkin. Kasbiy faoliyat esa insonning iqtisodiy mustaqilligi va jamoaga mansublik hissini kuchaytiradi. Shu sababli yordam alohida tadbirlar yig‘indisi emas, shaxsning real ehtiyojlariga mos keladigan izchil jarayon bo‘lishi kerak.

Ijtimoiy moslashuvning muhim sharti insonning qadr-qimmatini saqlashdir. Oldingi xato yoki muayyan qarash asosida doimiy yorliq qo‘yish yangi munosabatlarni shakllantirishga to‘sqinlik qiladi. Diniy e’tiqodning o‘zi xavf belgisi sifatida talqin qilinmasligi, huquqiy baho esa aniq xatti-harakatga asoslanishi lozim. Psixologik, ma’rifiy va ijtimoiy yordam shaxsning roziligi, qonuniy mezonlar va mutaxassislarning aniq vakolati doirasida tashkil etilganda mazmunli bo‘ladi.

Reintegratsiya natijasini bir martalik suhbat yoki umumiy baho bilan belgilash yetarli emas. Insonning ta’lim va mehnatdagi ishtiroki, oilaviy munosabatlari, jamoa bilan aloqasi va o‘z maqsadlariga erishish imkoniyati vaqt davomida ko‘rilishi kerak. Yordamning keyingi bosqichlarda ham mavjudligi ijobiy o‘zgarishlarni mustahkamlashga xizmat qiladi. Bunda asosiy mezon insonning mustaqil, mas’uliyatli va jamiyat bilan o‘zaro hurmatga asoslangan hayot kechira olishidir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Mead, G. H. (1934). Mind, self, and society: From the standpoint of a social behaviorist [Ong, o‘zlik va jamiyat: ijtimoiy bixeviorist nuqtayi nazaridan] (C. W. Morris, Ed.). University of Chicago Press.

2. Cooley, C. H. (1902). Human nature and the social order [Inson tabiati va ijtimoiy tartib]. Charles Scribner’s Sons.

3. Bronfenbrenner, U. (1979). The ecology of human development: Experiments by nature and design [Inson rivojlanishining ekologiyasi]. Harvard University Press.

4. Lave, J., & Wenger, E. (1991). Situated learning: Legitimate peripheral participation [Vaziyatga bog‘liq o‘rganish: jamoa faoliyatida bosqichma-bosqich ishtirok]. Cambridge University Press. https://doi.org/10.1017/CBO9780511815355

5. Sen, A. (1999). Development as freedom [Taraqqiyot erkinlik sifatida]. Alfred A. Knopf.

6. Granovetter, M. S. (1973). The strength of weak ties [Zaif aloqalarning kuchi]. American Journal of Sociology, 78(6), 1360–1380. https://doi.org/10.1086/225469

7. Honneth, A. (1995). The struggle for recognition: The moral grammar of social conflicts [Tan olinish uchun kurash: ijtimoiy nizolarning axloqiy asoslari] (J. Anderson, Trans.). MIT Press.

8. Fraser, N. (2003). Social justice in the age of identity politics: Redistribution, recognition, and participation [O‘zlik siyosati davrida ijtimoiy adolat: qayta taqsimlash, tan olish va ishtirok]. In N. Fraser & A. Honneth, Redistribution or recognition? A political-philosophical exchange (pp. 7–109). Verso.